

SLOVENSKI NAROD

Izaja vsak dan popoldne, izvenredne modele in praznike. — Iskrati do 30 petik & Din 2.—
do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3.—, večji iskrati peti vrsta Din 4.—, Popust
po dogovoru. Iskrati davek posebej. — »Slovenski Narod« večja mesečno v Jugoslaviji Din 12,
za inozemstvo Din 25.—. Rokopis se ne vračajo.

Uredništvo in upravnništvo

Ljubljana, Knaflcova ul. 5

Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODRUŽNICE:

MARIBOR, Grajski trg 8. —

NOVOMESTO, Ljubljanska cesta.

ČBLJE, Kocenova ulica 2. — Tel. 190.

JESENICE, Ob kolodvoru 101. —

Račun pri pošti, ček. zavodu v Ljubljani št. 10.351

TRŽAŠKI ATENTATORJI ARETIRANI

Službeno poročilo agencije Stefani o uradnih ugotovitvah — Atentata na „Popolo di Trieste“ je osumljenih več Slovencev, ki jih bo sodil izredni tribunal za zaščito države v Trstu

Rim, 26. aprila. Uradna rimska agencija »Stefani« je izdala včeraj kratke lakonične komunikacije, v katerem objavila, da so bili aretirani atentatorji, ki so izvršili znani napad na redakcijo fašističnega glasila v Trstu »Popolo di Trieste«, kakor tudi njihovi pomočniki. Komunikacije navaja imena devetih oseb, ki so osumljene tudi raznih drugih terorističnih aktov v Juljski Benečiji.

V noči 10. februarja je eksplozivna, kakor smo takrat obširno poročali, na stopnišču v prvem nadstropju palače »Popolo di Trieste« dinamična bomba. Štirje nameščenci lista so postali žrtve tega atentata. Urednik Neri, ki so mu morali odrezati obe nogi, je par dni pozneje v bolnici podlegel poškodbam. Ostali trije ranjenci so še vedno v bolnišnici negi. Eksplozija je tudi sicer povzročila veliko škodo. Vse šipe na poslopju so bile razbite, zidovje razpokano, vrata in okenski podboji izbiti. Mussolini je razpisal takoj po atentatu 100.000 lir nagrade za izsleditev storilca.

Po večmesečnem poizvedovanju, ki so ga vršile oblasti v Trstu in okolici, so

oblasti prišle na razne sledove.

Zaslišani so bili razni slovanski agitatorji. V preiskavi je postala policija po-

zorna na nekega Špangerja iz Proseka pri Trstu, ki je pri zaslišanju označil kot storilce jugoslovanskega državljana, na Sušaku rojenega 27-letnega zasebnega uradnika Zvonimira Milosta, 24-letnega bančnega uradnika Franca Marušiča in 22-letnega trgovskega pomočnika Franca Bidovca. Po navedbah Špangerja so omenjeni trije spravili bombo v redakcijske prostore »Popolo di Trieste«, jo namestili in povzročili eksplozijo. Vsi trije so bili aretirani ter so pri zaslišanju

priznali, da so atentatorji.

O bombi izpovedujejo, da so jo dobili od nekega Valenčiča, ki je zaposlen na neki žagi pri St. Petru na Krasu. Valenčič, ki je bil nato aretiran, pa zanika vsako krivdo in noče o vsem tem ničesar vedeti. Po ugotovitvah policije sta Milost in Bidovec imela kritičnega večera sestanek pred veletrgovino Oehler na Korzu. Od tam sta šla na trg sv. Katarine, kjer je palača »Popolo di Trieste«. Morala pa sta dolgo čakati, ker je bila pred palačo straža karabinierjev. Končno jima je uspelo, da sta pasirala pot in neopaženo prišla do drugega nadstropja, kjer sta nato zopet nekaj časa čakala, nakar sta odšla v prvo nadstropje. Milost je položil bombo v kot na stopnišču, Bidovec pa je

namestil in prižgal vžigalno vtivico. Bombo sta zavila v komunistične letake. Ko sta svoje delo opravila, sta naglo zapustila palačo, skočila na tramvajski voz in brez sledu izginila.

Pri zaslišanju so Milost, Bidovec in Marušič priznali, da so izvršili tudi atentat na svetilnik zmage meseca februarja. Marušič je stal na straži na cesti proti Proseku, dočim sta Bidovec in Milost namestila in zažgala bombo. Ti trije so tudi zažgali šolo v Katinari. Drugi štirje aretirani Slovenci, namreč Španger, Štoka, Oblak in Rupelj pa so obdolženi, da so zažgali šolo v Zgoniču. Skupno v Antonom Ukmarjem, ki je avgusta lanskega leta pobegnil v inozemstvo, sta Štoka in Rupelj zažgali šolo v Proseku.

Vsi aretiranci pridejo pred posebni tribunal

za zaščito države, ki se bo v to svrhu preselil iz Rima v Trst. Tržaški listi so objavili to vest agencije »Stefani« v posebnih izdajah. Rimski tisk posveča temu razkritju celostranska poročila in jih zaključuje s pozivi, naj roka pravice strogo izvrši svojo dolžnost. Za zločin, ki so jih obdolženi aretiranci, določa zakon o zaščiti države smrtno kazen.

Polet „Zeppelina“ v London

Friedrichshafen, 26. aprila. Zrakoplov »Zeppelin« je davi ob 6.02 startal ob krasnem pomladanskem vremenu k svojemu poletu v London. Na krovu so večinoma inozemski potniki. Zrakoplov bo pristal Pariz med 13. in 14. uro, v London pa bo pristal med 15. in 16. Nekaj časa bo krožil zelo nizko nad stadionom, kjer se bo v tem času vršila tekma za nogometno prvenstvo Anglije.

London, 26. aprila. Dr. Eckener se bavi trenutno s problemom priprave za nove možnosti pristajanja in startanja zrakoplovov. Dr. Eckener je baje izdelal vse načrte za popolno mehanizacijo pristajanja in startanja na letališčih, kar bo pomenilo senzacionalen preokret v korist navigacije z zrakoplovi. Zrakoplovi se bodo lahko dvignili in pristali ob vsakem vremenu mehnično brez pomoči velikega števila ljudi. Če bo poizkus uspel, bo odstranjena največja ovira za splošno uporabo zrakoplovov.

Polet iz New Yorka v Budimpešto

London, 26. aprila. Jutri odpotujejo s parnikom »Aquitania« trije delegati madžarskega letalskega kluba v Ameriko, da izvrše priprave za prekooceanski polet iz New Yorka v Budimpešto. Lord Rothermere je razpisal za ta polet 2000 funtov šterlingov nagrade. Stroji letala bodo imeli 420 konjskih sil. Polet je organiziran v protest proti dolobam trianonske pogodbe. Letalo nosi ime »Pravica za Madžarsko«.

Povratek Byrdove ekspedicije

New York, 26. aprila. Danes se je vrnila kot prva ladja Byrdove ekspedicije na južni tečaj, ribiška ladja »Calarsen«. Na krovu je 8 članov ekspedicije, pripeljala pa je s seboj veliko število pingvinov, psov in velike količine ribjega olja.

V Sahari pogrešani francoski letalci

Pariz, 26. aprila. AA. Letalca Bailly in Regency sta odletela včeraj ob 12.5 z letališča v Bourgetu, da poišče v Sahari francosko letalsko misijo, o kateri ni že tri dni duha ne sluha.

Italijanska mornarica v Albaniji

Tirana, 26. aprila. AA. V Drač je priplula druga eskadra italijanske vojne mornarice. Krajevna oblastva in prebivalstvo so sprejeli italijanske oficirje in mornarje z velikim navdušenjem.

Zborovanje obrtnikov v Beogradu

Beograd, 26. aprila. V prostorih Obrtne banke se je pričela danes konferenca obrtnikov iz vse države, na kateri bodo razpravljali o načrtu novega obrtnega zakona. Iz dravske banovine prisostvujejo konferenci kot zastopniki obrtništva gg. Rebek, Brčić, Krapež, Vidmar, Mihelič in Pičman.

Uspeh pogajanj o vzhodnih reparacijah

Madžarski glas o pariških pogajanjih — Osnovanje fonda za agrarne odškodnine

Budimpešta, 26. aprila. AA. Včeraj je imel zunanji minister Valko sestanek s predsednikom vlade grofom Bethlenom in finančnim ministrom Wekerlom, ki jima je poročal o pogajanjih na konferenci za vzhodne reparacije v poslednjih dveh tednih. Zunanji minister Valko je dejal, da je Madžarska ostala pri teh pogajanjih strogo na svojem preciziranem stališču. Po razgovoru s predsednikom vlade in finančnim ministrom je izjavil, da so predlogi v dosednji formi z Madžarsko sprejemljivi, treba pa bo proučiti še poudarne točke.

Budimpešta, 26. aprila. AA. Madžarski

tiskovni urad poroča, da je madžarska delegacija na konferenci za vzhodne reparacije uspela ter da je bil sprejet madžarski predlog o razsodišču.

Pariz, 26. aprila. AA. »Havasc« javlja, da se je dosegel glede na vzhodne reparacije sporazum o četrti točki, na podlagi katere se osnuje fond z 10 milijoni zl. frankov. V ta fond bodo plačevale Francija, Anglija in Italija vsako leto do 1. 1966 po 1 milijon zlatih frankov, ne računajoč pri tem vsoto 3 milijonov, ki so jo že dale. Sporazum v prvi, drugi in četrti točki je že sprejet.

Macdonaldovo pismo Društvu narodov

Združitev uspehov londonske pomorske razorožitvene konference z delom Društva narodov

Zeneva, 26. aprila. Pismo angleškega ministrskega predsednika Macdonalda z dne 21. t. m., naslovljeno glavnemu tajniku Društva narodov, je sedaj oficijelno spravilo londonska razorožitvena pogajanja v zvezo z razorožitvenimi deli pri Društvu narodov. V svojem pismu opozarja Macdonald na sklep plenarne seje Društva narodov z dne 24. septembra 1929, ki izreka upanje, da bodo londonska pogajanja dala razorožitveni komisiji Društva narodov možnost doseči splošen sporazum o znižanju in omejitvi orožja na morju. Macdonald naglašja, da so zadnja posvetovanja razorožitvene predkomisije do aprila 1927 ostala dosledno brez uspeha. Francoska in angleška delegacija sta se mogli v Londonu

zadiniti o določitvi skupne metode za omejitve orožja na morju, vendar pa se je konferenca omejila na to, da je ta dogovor vzela samo na znanje, ker so si razne delegacije pridržale končnoveljavo odločitev. Sporazum med Anglijo, Ameriko in Japonsko temelji na metodah, ki so bile določene v poročilih pododbora londonske konference. Macdonaldovo pismo se konča z opombo, da pomeni londonska konferenca napredek glede na uspehe, ki jih je bilo doslej mogoče doseči na polju razorožitvene problema. Macdonald goji najlepše nade, da bo razorožitvena komisija spoznala v uspehih londonske konference ugoden prispevek, ki bo olajšal izpolnitev njenih nalog.

Revolucijski pokret v Indiji

V mnogih krajih se ponavljajo krvavi izgredi — Angleška sredozemska mornarica pripravljena za odhod v Indijo

Pešavar, 26. aprila. Angleške čete se polagoma umikajo. Vsa javna zbiranja nad 5 oseb so prepovedana. Celokupno število žrtev pretekle srede se čeni na 50. V Orgaumu so obmetavali stavkovski rudarji orožnike s kamenjem, nakar so pričeli streljati. 20 delavcev je bilo ranjenih.

Karachi, 26. aprila. AA. V neki trgovini se je pripetila eksplozija. Sedem oseb je bilo ubitih.

Kalkuta, 26. aprila. V četrtek zvečer se je v neki vasi v bližini Daimonda Harbourja zbralo nad 2000 Indijcev, ki so pričeli pridobivati sol. Na kraj je prispela policija, ki je izjavila, da je zborovanje nezakonito in pozvala zborovalce, naj se razidejo. Mnogi se je pozivu policije uprli in ranila s kamenjem 16 stražnikov, nakar je policija streljala in ranila tri osebe.

Simla, 26. aprila. Položaj v Pešavarju je postal tako resen, da so oblasti pozvale Evropce, naj zapuste mesto in spravijo otroke in ženske na varno. V več krajih Indije je prišlo do resnih nemirov. Pri Balaghattu je

izbruhnila v tamošnjih rudnikih stavka. Prišlo je do resnih spopadov med stavkajočimi in policijo, v katerih je bilo ranjenih 20 oseb.

Bombay, 26. aprila. Zaradi zadnjih dogodkov v Pešavarju, Bombayu in drugod je indijska vlada zelo vznemirjena. V več primerih so bile angleške žene in otroci umorjeni ali pa zlostavljani. Ker je položaj zelo resen, so bili vsi vojaški dopusti preklicani. V Pešavarju so se nemiri obnovili. Podrobne vesti o teh dogodkih manjkajo. Tudi v Bombayu je položaj zelo resen. Vsi prostovoljci so bili mobilizirani. Angleško sredozemsko vojno brodogradilno je prejelo povelje, naj bo pripravljeno za odhod v Indijo.

Bulsa, 26. aprila. AA. Na shodu v Harvadi je Gandhi razločeval svoje nove načrte o civilni neposlušnosti in napovedal, da bo treba med drugim zaseči solne zaloge vlade v nekaj dneh. Bopodkar, bivši član zakonodajnega sveta v Bombayu, je bil aretiran radi kršitve solnega zakona.

Znižanje davkov v Franciji

Pariz, 26. aprila. Zbornica je po celonočni seji davi ob 5, s 460 glasovi odobrila program o davčnem znižanju. V letu 1930. bodo znižani davki za 1.5, leta 1931. pa za 1.8 milijard frankov. Zbornica je istočasno sprejela določbo, s katero se ukinja prednostna glasovalna pravica prioritarnih delnic.

Smrtnonevarna nezgoda slikarja Sterleta v Londonu

Banska uprava je včeraj od našega poslanika Gjuriča v Londonu sprejela brzojavko, da je tam neki motociklist povozil slovenskega akad. slikarja in znanega portretista Frana Sterleta in ga nevarno poškodoval. Umetnik je pred tedni šel na daljše popotovanje in tudi mi smo objavljali njegove živahne opise s Korzike, kjer je bil gost konzula Flacha, odkoder je šel v Pariz in je pred kratkim dospel v London, da si ogleda jugoslovensko umetnostno razstavo. Prihujbeni umetnik je postal žrtev velikomestnega prometa, a upamo in želimo, da bo njegova krepka natura premagala nevarne poškodbe in da se zopet zdrav vrne v svoj atelje. Ljubljana, 26. aprila. AA. Kraljevska banska uprava v Ljubljani je prejela brzojavno

obvestilo našega poslanstva v Londonu o tem, da se je akademski slikar Frano Sterle težko ponesrečil. Nesreča se je pripetila pri vožnji z motociklom. Stanje ponesrečenega slikarja Sterleta je zelo težko. Ponesrečenec je bil prepeljan v londonsko bolnico.

Samomor v Dravljah

Ljubljana, 26. aprila. Davi je bila policijska direkcija obveščena, da se je v Dravljah obesila neka ženska, ki so jo našli igrajoči se otroci višičo na nekem kozolcu. V Dravljah je nato odpeljala policijska komisija, obstoječa iz zdravnika dr. Avramoviča in dežurnega uradnika g. Floriana. V obešenki so spoznali 66letno posestnikovo in mizarjevo ženo Marjeto Trampuzvejo iz Dravelj 125. Trampuzveja je bila že daleč časa preje potrt in zmedena in zato je najbolj verjetno, da je dejanje izvršila v duševni zmedenosti. Policijska komisija je ugotovila, da gre za samomor, na kar so truplo pokolnice na željo svojcev prepeljali na njen dom.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.

Ljubljanska borza danes ni poslovala. V prostem prometu so notirali: Amsterdam 22.75, Berlin 13.50, Bruselj 7.8915, Budimpešta 9.885, Curih 1095.9, Dunaj 796.72, London 274.87, Newyork 56.41, Pariz 221.7, Praga 167.46, Trst 296.25.

Dr. Maček in tovariši pred sodiščem

Obtoženi Bernardić taji vsako krivdo in prekljuje vse svoje prejšnje izpovedi

Beograd, 26. aprila. V procesu proti zagrebškim teroristom se je pričelo včeraj po definitivni določitvi zagovornikov zasliševanje obtožencev. Kot prvi je bil zaslišan privatni uradnik Ivan Bernardić, ki je obtožen, da je bil glavni voditelj teroristične skupine, ki je imela nalogo, da izvrši atentate na razne vodilne osebe.

Bernardić je tekoma zaslišanja preklical vse svoje prejšnje izpovedi in priznanja, ki jih je podal med preiskavo na zagrebški policiji in pred preiskovalnim sodnikom v Zagrebu in v Beogradu. Izgovarja se, da ni vedel, kaj je podpisal in da so bila razna priznanja deloma prisiljena, deloma pa lažna, da bi si na ta način zbolil svoj položaj. Ne ve za nikake sestanke, ni sodeloval pri nobeni akciji in sploh zanika vsako krivdo. Priznava le, da je prejel od profesorja Jelačića 6000 Din. pravi pa, da je bil ta denar namenjen za podporo siromašnih omladincev. Zasliševanje obtožencev je trajalo ves dan in se je danes nadaljevalo.

Tudi današnja razprava je potekala ze-

lo mirno. Bernardić tudi danes zanika vsako krivdo. O sestankih, ki so se vršili, pravi, da so bili le prijateljski sestanki, na katerih so se sešli slučajno in brez vsakega namena. Ko je predsednik odredil čitanje zapisnikov o Bernardićevih izjavah na zagrebški policiji in pred preiskovalnim sodnikom, je Bernardić to odklonil, češ, da teh izjav sedaj ne priznava več. Bernardićevi zagovorniki so v dolgih govorih dokazovali, da mora sodišče to izjavo obtožence upoštevati in da se mora čitanje teh zapisnikov opustiti. Sodišče bo o tem sklepalo naknadno.

Na današnji razpravi se je Bernardić pritožil, češ, da mu v zaporu ne puste čitati listov. Predsednik mu je pojasnil, da je to po zakonu nedopustno. Ko bo njegovo zasliševanje končano, bo zopet lahko sprejemal in čital liste. Razprava ob 12. še traja. Jutri se razprava ne bo vršila, marveč se bo nadaljevala šele v ponedeljek. V ponedeljek bo zaslišan drugi glavni obtoženec Cvetko Hadžija.

Nova občinska uprava v Kočevju

Uradna ugotovitev o imenovanju nove občinske uprave v Kočevju

Ljubljana, 26. aprila. AA. Uradno se ugotavlja, da vest, ki so jo prinesli nekateri slovenski dnevniki, da je bil namreč občinski odbor v Kočevju razpuščen in postavljen za vladnega komisarja finančni svetnik v p. g. Maks Kostanjevec s sosvetom, ni točna.

Občinski odbor v Kočevju ni bil razpuščen, marveč je bila dosežena občinska uprava na podlagi čl. 3 zakona z dne 6. januarja 1929 v celoti razrešena in na mesto nje postavljena nova občinska uprava z županom Maksom Kostanjevcem na čelu.

Število članov občinske uprave je bilo določeno na 10 odbornikov v zmislu § 2. za-

kona z dne 23. novembra 1929 (»Uradni list« št. 16./4.).

Ti člani so: 1. Lončar Ivan, starešina finančne kontrole v pokouju; 2. Erker Ferdinand, dekan v Kočevju; 3. Peterlin Alojzij, šolski nadzornik v Kočevju; Betrijani Božidar, šolski upravitelj; 5. dr. Sajovic Ivan, odvetnik v Kočevju; 6. Ganslmayer Robert, trgovec v Kočevju; 7. Rom Matija, trgovec v Kočevju; 8. dr. Lavrič Janko, odvetnik v Kočevju; 9. Verderber Gustav, gostilničar v Kočevju; 10. Erker Rajmund, gostilničar v Kočevju.

Od navedenih sta bila imenovana za občinska svetovalca Lončar Ivan in Ganslmayer Robert.

Senzacionalna aretacija v Budimpešti

Budimpešta, 26. aprila. Včeraj je bila v honvedskem ministertvu izvršena senzacionalna aretacija. Nenadoma je bil prijel neki podpolkovnik, čigar ime zaenkrat še ni znano, ki je zapleten baje v večji aferi s podkupovanjem. Aretirani podpolkovnik je bil takoj zaslišan, vendar čuvajo oblasti o rezultatih tega zaslišanja najstrožjo tajnost.

Upokožitev v monopolski službi

Beograd, 26. aprila. »Službene Novine« objavljajo ukaz, s katerim je vpokojen poslovodja glavnega monopolnega skladišča v Ljubljani Rudolf Breskvar.

Konferenca srednjeevropskih borz

Dunaj, 26. aprila. V začetku maja se bodo sestali na Dunaju zastopniki borz za blago in vrednote iz Prage, Dunaja, Ljubljane, Zagreba, Beograda in Budimpešte, da se dogovorijo o sklicanju konference srednjeevropskih blagovnih borz.

Skavtski teden v Ljubljani

Jutri se prične v Ljubljani skavtski teden v korist zgradbe skavtskega doma — Zanimive skavtske prireditve

Ljubljana, 26. aprila. Skavtizem, katerega duševni oče in iniciator je lord Baden Powell, se je zlasti po svetovni vojni po vsem svetu močno razširil. Dandanes obsejajo močne skavtske organizacije po vseh državah razen Italije, število članstva in prijateljev skavtizma pa še vedno raste. Zlasti mladina hiti pod zastavo te organizacije, ki ima na svojem praporu napisano: Nazaj k naravi!

Tudi v naši državi je zanimanje za skavtizem

stike in posnetki iz skavtskega življenja, taborena na prostem, skavtskih nastopov, vaj itd. Razstavo krasi lepe zbirke spominskih posnetkov in slik, povsod so prilepi plakati s simboličnimi skavtskimi izreki in zakoni. Poseben prostor je rezerviran za kompletni šotor za štiri osebe. Iz njega je razvidno, kako udobno si zmojo praktični skavti v prosti naravi urediti življenje. V oddelku za pionirstvo so razstavljene lopate in vrvi ter in ščiti. Zelo lep je oddelek, v katerem so

sem po vojni splošno naraščajo, vrste skavtov so se začele množiti. V Sloveniji je nastala prav močna organizacija, ki se pridno udejstvuje in katere število stalno narašča. O skavtskem gibanju v Ljubljani in v Sloveniji smo že večkrat poročali, to pot pa približujemo podrobnosti bogatega programa skavtskega tedna, ki ga priredi odbor za zgradbo skavtskega doma v Ljubljani. Skavtska organizacija je namreč sedaj že tako močna, da potrebuje svoj lastni dom, za katerega je zbrala že nekaj prispevkov, upa pa, da ji bo tudi javnost prišla na pomoč.

Skavtski teden se bo vršil od 27. aprila do 4. maja. Otvoril se s slavnostnim sprejemom do mestu, ki bo v nedeljo dopoldne izpred zbirališča na velesejmu, od tod krene povorka po Gosposveti in Dunajski cesti, po Tavcarjevi ulici in Miklošičevo cesti, čez Marijin trg in Wolfovo ulico na Kongresni trg, od tu pa zavije v Selenburgovo ulico in po Alekandrovi cesti skozi Tivoli nazaj k paviljonu. Slavnostne povorke se udeležijo steg ljubljanskih skavtov, pet čet izvidnikov in dva kola plantuk v krojih. V slavnostnem sprejemu bodo nosili skavtske prapore, zastave in druge embleme.

Takoj po povratku bo slavnostna otvoritev skavtske razstave v paviljonu »Lc na ljubljanskem velesejmu, ki ga je skavtom začel pripraviti Higijenski zavod. Razstava bo otvorila banica ga. Sernečeve kot pokroviteljice skavtskega tedna, slavnostne otvoritve se pa udeležijo tudi podban dr. Pirkmayer, pomožni škof dr. Rožman, zastopniki šol, raznih uradov in organizacij.

Skavtska razstava

V paviljonu »Lc so skavti priredili originalno razstavo, ki je verna slika vsega skavtskega življenja. Razstava je prav pregledna, vsebuje bogato skavtsko literaturo, podrobno je prikazan ustroj skavtske organizacije. Razstavljene so številne revije, ki jih izdajajo razne skavtske organizacije sveta, dalje kroji in šotori, zbrana je vsa posoda za kuhanje, orodje za pionirstvo, zastave in drugi predmeti, ki jih rabijo skavti za signaliziranje. V posebnem oddelku je gozdna oprema: rogovi, loki, pišice, sekire

Scenograf o Bravničarjevi operi

Ljubljana, 26. aprila.

V opernem gledališču so začeli z orkestranim vajam izvirne operne farse našega skladatelja Matije Bravničarja. Orkester, še bolj pa pevci in pevke, morajo premagati nemalo težko zaradi svestnosti kompozicije. Zlasti težko so pevske vloge zato, ker pride v misli do veljave največ takozvan recitativ, ki zahteva prvovrstnega, rutiniranega pevca. Klub temu so se v operi lotili študija z vso vnamo in ljubeznijo, tako da bo mogoče delo po sedanjih dispozicijah vprizoriti že 10. maja. Iz prijaznosti je dal našemu uredniku inscenator prof. Vavpotič zanimiva pojasnila, kako si je zamislil scenarij.

Spočelna se misva stinjala z režiserjem, le dejal prof. Ivan Vavpotič, zamislila sva si pač vsak po svoje Cankarjevo »Pohujšanje v dolini Sentjohanske«. Zlasti za drugo dejanje sva si bila nasprotna. Potem sem se seveda podredil režiserju kot važnejšemu faktorju pri vprizoritvi opernega dela. Zamislil sem si inscenacijo čisto ekspresivno, ker se mi zdi, da je takta tudi muzika, režiser pa je mnenja, da je treba pri vprizoritvi Cankarjevih del vprizoriti to, kar je Cankar v svojih delih povedal ali hotel povedati. S tega stališča sem si potem inscenacijo zasnoval realistično in simbolično.

V prvem dejanju predstavlja scenarija »špizurantsko« gostilno, ki na mi morda kakor naša kmečka ali ljubljanska gostilna, temveč malomeščanska gostilna splošno, kakršne so po vsem svetu. Predstavlja milje malomeščanskega življa. Zamisljeno je vse nekoliko zgozgotovljeno (Revizor). Kot simbolizem se bodo v prvem dejanju še prikazovale in zopet izginjale na steni ličije ter sv. Jurij. Drugi motivi so vsi v volutah, kar naj simbolizira potonost in nasladi.

Najbolj razgibano je drugo dejanje, zato je tudi scenografijo močno razgibano, z dinamičnimi linijami. Na steni se bodo videle

sence rodoljubov iz doline, kakor prihajajo k Jacintu, pohajstvo je razmetano, največje efekte bomo pa v tem dejanju dosegli z refleksijami in lučjo. Lučni efekti bodo prišli do veljave tudi v tretjem dejanju, ki predstavlja veliko razkošno dvorano.

Napravil sem tudi načrte za vse kostume. Razen luksuzne Jacintine toaletne so vsi drugi kostumi groteskni. Niso torej kmečki tipi, kajti Cankarjevi tipi so tu malomeščanski. Notar predstavlja paragrafistvo, mežnar je predstavnik duhovništva. Dacar uradnika itd., torej malomeščanski tipi, kakršnihi so po vsem svetu dovolj v malomeščanstvu in imajo nekako splošno veljavo.

Prva repriza „Norme“ v Ljubljani

»Norma« že pred 33 leti v Ljubljani ni zanimala in, kakor je pokazala zdaj njena prva repriza, zanima danes še manj. Gledališče je bilo slebo zasledeno, dijaško stojšče skoraj prazno, večinoma poslušalcev je ostala hladna in aplavz je bil tak medel, da so mogli solisti po vsakem dejanju ekoraj po sili le enkrat pred zastor. Po zadnjem dejanju pa se je publika naglo odstranila.

Vzlic temu, da je uprava sama že pri prvi reprizi izpuštila pred zadnjim dejanjem zbor, se je predstava vlekla, da so se ljudje bori proti dremavosti. Ta laška glasbeno romantika z navno melodiko izpred 100 let je pač zastarela in tem manj učinkovita na modernega poslušalca, ker se čuti, da noben solist za svojo partijo ni navdušen.

Ga. Z. Špeharjeva ima velik glasovni material, kaže muzikalno posebno inteligenco in tehnično znanje, ki zmaguje tudi koloraturna meela; vendar njeno petje ne izražava toplote reemnega občutja ter včasih opesja. Zlasti v zaključnem finalu utrjeno omaguje. Ker nima ekoraj nikake mimike ter občutja njena igra je par ponavljajočih se gest in podvigov rok, katerih sicer ne zna uporabljati, je tudi njena igra vedno zadovoljiva. Kot zmočniki pa ji gre vse priznanje, da se

Jutri, nedelja ob 3., 5., 7. in 9. uri premiera velikega nemškega govorečega filma:

„NOČ JE NAJINA“

(DIE NACHT GEHÖRT UNS)

Avtomobilске dirke na Targa Florii, konjske dirke, očarljivo lepe pokrajine, bajna muzika, globoka ljubezen. Govorita in pojeta: Charlotte Ander — Hans Albers.

Poleg tega velesenzacija:

Pariški koncert „Ljubljanske — Glasbene Matice“ — v zvočnem filmu!!

Vaši prijatelji, sorodniki in znanci govore in pojo v tem zvočnem filmu!

Narocene vstopnice se hranijo do eno uro pred pričetkom predstave! — Predprodaja vstopnic od 10. ure dalje! —

ELITNI KINO MATICA
TELEFON 2124

je vobče vzdržala brez izpodtikljaja. Očividno ji je slovenščina povsem tuja in čisto ne ve, kaj poje, kajti včasih izgovarja popolnoma neumljivo in besede, ki jih ni v našem slovarju.

Daljšje poročilo našega recenzenta o »Norme« priobčimo v kratkem.

Jubilej slovenskega novinarja

Drevi bodo mariborski novinarji slavili 25letnico, odkar naš odlični sodrnik Vekoslav Spindler deluje kot najizrazitejši predstavnik slovensko - štajerskega naprednega novinarstva. Rodil se je 1881. v Moravcih v lutomerskem okraju. Že kot mariborski gimnazijec je pisal pesmi in prozo v »Novo Nado« in »Domačega Prijatelja«, kot visokošolec je bil pa roden sodrnik »Ljubljanskega Zvonca« in »Slovanca«, leta 1905. je pa v Pragi izdal svoje pesmi »Zapah je lug«. Obenem s pesmi in je pa jel v našem listu in celiski »Domovina« objavljati zlasti za Slovenski Štajer aktualne članke o narodno - prosvetnem delu. Zaradi kritike vzgojne metode na srednjih šolah je bil v osmi šoli izključen in je leta 1901, maturiral v Celju kot privatist, potem je pa šel na Dunaj na medicinsko fakulteto, vendar je pa še po odsluženem enoletnem vojaškem roku vstopil leta 1905. kot urednik k celiski »Domovina«. Naslednje leto je bil že urednik novoustanovljenega glasila Narodne stranke za Štajersko, tednika »Narodni list«, ki ga je vodil do svetovne vojne in si s svojimi članki pridobil največje zasloge za narodno in politično usmenitev štajerskih Slovencev, zlasti mnogo uspehov je pa izbojeval v boju proti nemškutstvu. V vojni je V. Spindler kot rezervni oficir redno sodeloval v našem listu in zagrebškem »Pokretu« in zato živel v trahni nevarnosti. Ob prvaletu je kot tajnik Narodnega sveta izdal »Glasnik Narodnega sveta v Celju«, ob Novem letu 1919. je pa začel trikrat na teden pošiljati »Novo Dobo« v svet, a leta 1922. je prevzel uredništvo mariborskega »Tabora«, sedaj pa redno in marljivo sodeluje pri »Mariborskem Večerniku« in »Jutru«.

Kot urednik v Celju je Spindler ustanovil »Ljudsko knjižnico« s poljudno-znanstvenimi spisi ter izdal koledarje za kmečko ljudstvo.

Vedno solidni, pošteni in do skrajnih sil poštvovalni delavec je znan širom Slovenije in ima mnogo dobrih prijateljev, katerim se pridružujemo z iskreno željo, da bi naš jubilar še dolgo čil in zdrav užival skromne sadove svoje bogate setve.

Koncert A. Šublja

G. Anton Šubelj, bivši član naše ljubljanske opere, je bival dolgo vrsto mesecev v Ameriki, priredil tam za svoje rojake in za široko amerikansko publiko izredno veliko številno koncertov, seznanjal tamkajšnje ljudi s slovensko narodno in umetno pesmijo, se po plodonosnem svojem pevskem delu vrnil v domovini ter včeraj v Filharmoniji priredil koncert. Ta je obsegal štiri dele: 1. Zamorske duhovne pesmi, 2. Indijanske pesmi, 3. nadaljevanje zamorskih duhovnih pesmi in 4. zamorske narodne pesmi.

V Ljubljani smo imeli že nekajkrat priliko slišati te vrste amerikansko muziko, zlasti ga. Lovsetova nam je nekaj let stvarila v lepi izbori in na najdovršnejši način. Obetal se nam je tudi originalni zamorski pevec Pavel Roheson. ki sem ga ravno te dni slišal po radiu iz Londona. Imeli smo zamorski kvintet, slišimo takih pesmi vsak dan nebroj na gramofonskih ploščah, v radiu itd. itd. R č je treba, da smo se s to vrsto amerikanske muzike seznanili sicer dokaj pozno, da pa za nas sedaj to ni več močno privlačna novost. Vse te duhovne in narodne zamorske pesmi, v prireditvah mnogostevilnih več ali manj srečnih črnih in belih kompozitov so si silno podobne, so po svojih oblikah enostavne, po svoji harmoniki enolične, neobgane, ritmično precej dražljive, dasi nikakor tudi v tem oziru ne morejo več frapirati, saj so nam ti ritmi prešli že takorekč v kri in meo. Tekst je silno naiven, prime-

ren nekompleksiran, verna duševnosti že davno od »bele« civilizacije podjarmljene zamorske duše. Pristno »zamorskega«, afriškega je v tej muziki malo, ravno tako tudi ni indijanskega mnogo v treh pesmih, ki smo jih slišali. Vse pa se odlikuje po čezmerni sentimentalnosti, ki je menda v Ameriki tako zelo priljubljena. Nisem strasten nasprotnik zamorske muzike, kajti obogatila nas je z novimi harmonskimi kombinacijami, z interesantnimi ritmi, z novimi plesnimi oblikami itd., ampak vse to naj bi bilo le kvas, ki naj bi dvignil in opodil še nekoliko sterilno evropsko glasbeno ustvarjanje polpretekle dobe. To se je tudi zgodilo. Skoro vsak moderen večji ali manjši evropski muzik se je okorščal s tem blagom, končno pa v novejšem času se opažamo resen pokret od te muzike v stran in vrnitev na domača tla.

Vendar smo g. Šublju za prinese zamorske in indijanske pesmi hvaležni. Če nas drugače ne bi naučile, tedaj vsaj to, da je umetniška cena našega domačega blaga neprimerno višja. Zlasti četrti del Šubljevega programa spada, brez zamere, nekam bolj v kabaret, kot na resen koncertni oder. Ni se mogoče dci, ko sem take in slične pesmi slišal v ponočnem lokalni praške Lucerne le s to razliko, da jih je tam pol resnični zamorec. G. Šubelj je te sklepe dakapo številke spremljal še z obrazno igro, s kretjainji rok in telesa, z ne baš koncertnim izpreminjanjem glasu ter seveda pri publiku, ki jo resna muzika ni še preveč degenerirala, dosegel zaželjeni gromki uspeh.

Zdi se mi, da je g. pevec svoj prijetni glas od tedaj, ko je zapustil našo opero, močno okrepil, ga prav dobro postal, ugledil, izšolal in moramo vsled tega g. Šublja šteti med odlične pevce. Pri klavirju ga je spremljal v zares umetniški igri gđ. Marica Vogelnik. Oba umetnika sta prešla veliko cvetja in zelenja, sta morala dodajati ter sta nam na tak način priredila živahen in ljubezniv glasbeni večer.

Iz gledališke pisarne

Drama

Opozarjamo na nocojšnjo reprizo vojne drame »Konec potic« v ljubljanski drami. Začetek predstave je točno ob 20. uri. Zasedba ista kakor pri premieri, ki je dosegla ta drama najlepši uspeh. Predstava se vrši za abona reda B.

Zadnja vprizoritev pasijanske igre I. N. R. I. v letošnji sezoni bo v nedeljo, dne 27. t. m. popoldne ob 15. uri v ljubljanski drami. Ker je ta predstava predvsem namenjena podeželskemu občinstvu, valjajo znižane dramske cene, izrečno pa prosimo vse obiskovalce, da si kupijo vstopnice že v predprodaji dopoldna v operi, da ne bo pred predstavo prevelikega navala na blagajno. Zanimanje je veliko.

»Vdova Rošlinc« v ljubljanski drami. Prva letošnja vprizoritev te izvirne Golarjeve narodne igre bo v nedeljo 27. t. m. zvečer ob 20. uri. Naš dramski ansambel bo po vsršetku letošnje dramske sezone napravil večjo turnejo po naši kraljevini in bo v raznih mestih igral tudi Golarjevo »Vdovo Rošlinc«. Zato je to delo letos nekoliko prerazirano, deloma tudi na novo zasledeno. Med dejanje se je vpletlo mnogo več petja, nastopi pa tudi eden najboljših slovenskih harmonikarjev s chromatično harmoniko, ki je na raznih tiskmah na ljubljanskem velesejmu dobil prvo nagrado. Tako bo to delo letos prvič v folkloriskem oziru precej izpopolnjeno. Za predstavo valjajo znižane dramske cene.

V ponedeljek igrajo Jadrančani v drami narodno igro Manice Komarove »Prisega o polnoč«.

Opera

Izprememba opernega repertoarja. Radi obiskovalci in drugih zaprek je potrebna sledeča izprememba opernega repertoarja, kar naj blagovolijo vzeti obiskovalci blagohotno na znanje. Danes v soboto dne 26. t. m. se poje Weinbergerja »Svanda dudak« z g. Jankom v naslovni partiji. Komično basovsko partijo »svraga« poje g. Bettio. Dalje nastopijo: ga. Poličeva, ga. Thierry, gg. Kovač, Rumpel, Mohorič, Drenovec, Simončič in drugi. Predstava se vrši za abona D.

Jutri se poje zvečer Joh. Straussa opera »Cigan baron« z g. Poličevom in g. Marčecem v glavni partiji. Dalje nastopijo: ga. Ribičeva, ga. Balatkova, gg. Povhe, Janko, Peček, Drenovec, Simončič, Erklavec in drugi. Predstava se vrši izven abona pri znižanih cenah.

SENTJAKOBSKI GLEDALIŠKI ODER

Sobota in nedelja na Sentjakobskem odru. V soboto, 26. aprila vprizori Sentjakobski oder desetič in zadnjič v tej sezoni krasno veeloigro »Ravna kakor cerkvena miš«. Dejanje je izredno ljubko in humor pristno prisrčen. Vsi posetniki so bili z vprizoritvijo zelo zadovoljni. Naj nihče ne zamudi prilike, ogledati si zadnjo »predstavo« te veeloigre. V nedeljo 27. aprila gre petič preko odra velezabavna veeloigra »Ognjenik« polna življenskih eksplozij in zelo posređenih situacij. Igra je izvrstno nastudirana in so se dosedanj posetniki temeljito nasmajali. Vstopnice se dobe v trgovini g. Mihaela Karničnika na Starem trgu.

Beležnica

KOLEDAR

Danes: Sobota, 26. aprila 1930, katoličani: Klet, pravoslavni: 13. aprila, Artonon.

Jutri: Nedelja, 27. aprila 1930, pravoslavni: 14. aprila, Cveti.

DANAŠNJE PRIREDITVE

Drama: Konec poti. B.
Opera: Svanda dudak. D.
Kino Matica: Vaček ljubozni.
Kino Ideal: Vražji Rudi.
Kino Ljubljanski dvor: Sudanski lev.
Sentjakobski gledališki oder: Ravna kakor cerkvena miš.

Film ZKD: Bremen ob pol 3. v Idealu.

PRIREDITVE V NEDELJO

Drama: INRI ob 15. Vdova Rošlinc ob 20.
Opera: Cigan baron.
Kino Matica: Noč je najina.
Kino Ljubljanski dvor: Sudanski lev.
Kino Ideal: Vražji Rudi.
Film ZKD: Bremen ob 14. v Idealu.
Sentjakobski gledališki oder: Ognjenik.
Nogometna tekma Ilirija : Primorje na igrišču Ilirije ob 16.30.

DEŽURNE LEKARNE

Danes in jutri: Sušnik, Marijin trg; Kuram, Gosposvetska cesta.

Sport

— Motokolesarski klub »Ilirija«. Jutri v nedeljo dne 27. t. m. se vrše, kot izbirne dirke za udeležence dirk v Beogradu povodom velikih sportnih manifestacij Nj. Velikanstva kralja in sicer: Zjutraj ob 8. start h kolesarski dirki pri km 1 na Tržaški cesti za prvorazredne dirkače; obrat pred restavracijo »Kramar« elij pri gostilni »Kušar« km 4. Tržaške ceste. Ob 8.10 kolesarski start istotam za juniorje (km 30). Ob 14. medklubski motokletistični kilometer Lancéc v Logaškem drevoredu km 27. do km 30. Razpisane dirke so strogo obvezne za vse tekmovalce, kateri se žele udeležiti sportnih prireditve v Beogradu dne 4. maja t. l. Po končanih dirkah bo sestavljena v restav. »Kramar« končnoveljavna startna lista. Skupna seja odbornikov »Ilirije«, »Triglavskega« in »Ljubljanskega Pododbora« v nedeljo 27. t. m. ob 16. pri »Kramarju« v Logatu. Drevi ob 19. sestane motokletistov, in kolesarjev v klubskih prostorih »Ilirije«, kjer se bo zaključila startna lista za jutrišnje dirke. — Upravni odbor.

— Hasenski prvenstvo. Prvenstvena tekma hasenskih družin TKD Atena: SK Celje. V nedeljo dne 27. t. m. se vrši prvenstvena tekma obeh družin na igrišču TKD Atena v Tivoliju in sicer ob pol 11. dopoldne. Vstopnice po Din 10 in dijaške po Din 5. Dijaške vstopnice se bodo izdajale le dijakom, ki se izkažejo z legitimacijo. 202/n

— Sekeja ZNS (službeno). Delegirajo se k tekmar dne 27. aprila 1930 na igrišču Ilirije: ob 9. Natakari: Reka g. Dolinar, ob 10.30 Slovan: Grafika g. Pevalak, ob 15. Ilirija II: Primorje II g. Cimperman, ob 16.30 Ilirija I: Primorje I zunanji sodnik, Stranska sodnika za glavno tekmo gg. Mahkovec-Czerny. — Tajnik.

Pobijanje živinskih kužnih bolezni

Beograd, 25. aprila. AA. Minister za kmetištvo je na podlagi čl. 3. in 42. zakona o pobijanju živinskih kuž izdal ukrepe za čim uspešnejšo borbo proti kužam. Obenem je predpisal razne kazni proti kršiteljem teh določb. Vsi ti predpisi se nanašajo na § 111 zakona z dne 14. junija 1928. Predpisi so dostavljani vsem področnim oblastvom, veterinarjem itd. in jih bodo morala oblastva dostaviti tudi škrišemu občinstvu, zlasti v zvezi s pobijanjem boginj pri ovcah.

Mine, ki pero Ljubljano

Vas Bezovik pri Hrušici je republika peric, v kateri se pere že od pamtveka umazano ljubljansko perilo

Ljubljana, 26. aprila.

To vedo ljubljanske gospodinjice, pa tudi gospodje, posebno samci, da pridejo perice z vozički vsak ponedeljek po perilo neke iz ljubljanske okolice, ne vedo pa nobenih podrobnosti o teh brhkih dekletih. Se sanja se jim ne, da so to bezoviške Mine, ki operejo perilo skoro vse Ljubljanice. Zakaj so bezoviške in zakaj Mine? Bezoviške so zato, ker so iz Bizovika pri Hrušici, Mine so pa kar tako, kakor so vse natakarike Mic-

solnce beli. Če takole prši in je perilo razprostrto po travniku, se najbolje pobeli. Veste, zemlja izvleče vse.

— A tako, zemlja! Človek se vedno kaj novega nauči.

Perice imajo perilnike, pritrjene na do- ločenem kraju. Vsaka hiša ima že tradicijo- nelen kraj, kjer so prale že vse generacije družine in bo pralo še kdo ve koliko gene- racij. Poleg perilnika je še klopica in mi- zica za micanje perila. Zraven stoji že

75 in 150

Kot 75. oder in kot 150. predstavo vpi- zori dramska sekcija JNAD »Jadrana« v ponedeljek, 28. t. m. v ljubljanski drami- odesko delo naše Manice Komanove »Pri- sega o polnoči« pod pokroviteljstvom Ju- goslovenskega narodnega ženskega saveza.

75. in 150. Številni sta jubilejni, dolžnost nas vseh, posebno zavednega ženstva je, da prisostvujemo delu naše narodne umetnice.

Razveseljuje je dejstvo, da so se tudi gg. Jadranaši, cvet akademske omladine, odlo- čili za ta igrokaz; s tem so podali naši Ma- nici novo priznanje.

Narod je bil s tem delom povsod zado- voljen. Kritika je bila najugodnejša in ni je individualne ocene, ki bi zamogla za- temniti gloriole tega ponosa odedega dela.

75. in 150. Manica, čestitamo Ti! Dvigi- nila si zaklad iz nevidne skrinje — narode- ne duše — s Tebi lastno izvirnostjo in spretnostjo. Koliko dobrega si storila s svojo »Prisego«! 75. in 150. Pomisli, dekle, koliko src si razvedrila, koliko močnejši na- polnila in toliko si neposredno pomagala!

In naj porečejo, da ne zna slovenska žena pisati! K temu je treba le duše, volje in talenta, kakršnega ima naša Manica!

Zivela gorenjska dečval! Napiši še kaj pametnega, posezi globoko v skrinjo in dvigni spet kaj pestrobarnega. Tebi, Ma- nica, gre to od rok, čeprav ne nosiš klobu- ka. Zavijaj si visoko rokave in koplji! Pa na svidenje nas vseh v ponedeljek v dram! Maša Lamutova

Privatne otroške negovalke

Vzgoja seester pred prevratom v naši dr- žavi ni bila razvita. Naš slovenski narod pa tudi jugoslovenski narod ni imel svojih la- stnih seester, ki bi v privatnih ustanovah in družinah našega ljudstva negovale in vzga- jale otroke v slovanskem duhu. Navezani smo bili na tuje seestre, ki niso razumele in ne morejo razumeti naše ljudstvo in naš narod tako, kakor ga moramo razumeti mi sami.

V Ljubljani v »Zavodu za zdravstveno za- ščito mater in dece«, je pod vodstvom pra- dojnika zavoda v oktobru 1929 končalo 11 privatnih otroških negovalk šest mesečni te- čaj s prav dobrim uspehom. Po preteku par dni po zaključnem izpitu so vse te absol- ventke dobile krasno službo bodisi v pri- vatnih zavodih, bodisi v privatnih družinah.

Mnoge od teh prejemajo večjo mesečno pla- čo, kakor marsikatera uradnica, ki služi več let. Če pomislimo, da dekleta z 18 leti, ki konča ta 6 mesečni tečaj zvezan z malimi stroški z ozirom na bodočnost in prejemke, da dobi mesečno 700—800 dinarjev plače, pristo stanovanje, hrano in vse drugo, zato lahko rečemo, da je eksistenca sijajna. Po- goji za šolsko izobrazbo za privatne nego- valke niso tako strogi. Zadoščajeta 2 razre- da meščanske šole in dekleta je preskrbljeno. Delo je pa sicer težko, vendar pa odgova- rja najbolj nalogi žene — materinstvu. Tako smo torej lanišle leto dobili prve slovenske otroške negovalke, ki so nam v ponos, dru- žinam na korist kot zdravstveno kontrolni in zdravstveno vzgojni faktor. Našemu ljud- stvu pa, ki pošilja v te tečaje svoje hčerke, smo preskrbeli novi vir zaslужba, ki ga hčerka v kratkem času doseže.

7. maja se prične novi 6 mesečni tečaj za otroške negovalke, ki stane s hrano, sta- novanjem in vso drugo preskrbo samo 4000 Din, katere vsota velja za vseh 6 mesecev in katero vsoto hčerka svojim sorodnikom v kratkem času službovanja hitro povrne v mesečnih obrokih.

Protituberkulozni dnevi

Jetika je najzavratnejša bolezen, katere neusmiljeno divja med vsemi sloji in sta- novni naroda. Njena kosa žanje med revni- mi in bogatimi in nikogar med nami skora ni, kateri ne bi imel sorodnika, prijatelja ali znanca, kateri ne bi trpel pod to boleznijo v ostrih ali milejših oblikah. Oku- zenju po tej bolezni smo vsi brez izjeme izpostavljeni noč in dan, doma in izven doma. Zdravljenje in zatiranje jetike je težavno in naporno. Vendar pa je tudi je- tiko mogoče zdraviti in ozdraviti ter zaje- ziti njeno prodiranje. Treba je zato imeti le voljo in dobro izvedeno organizacijo, katere v sebi združuje vse niti protituber- kuloznega boja in katere pri sebi zbira naj- širše vrste naroda, tako, da ni kraja v do- movini, kateri zdravljenju in zatiranju je- tike ne bi posvečali organizirane pažnje.

Tako organizacijo predstavlja pri nas Osrednja protituberkulozna liga v Ljub- ljani s svojimi krajevnimi protituberkuloz-nimi ligami.

Zdravljenju in zatiranju jetike mora vsa naša javnost posvetiti svojo skrb in pažnjo. Eden v tej, drugi v drugi obliki. Vsi pa sistematično in skladno, hiteči za skupnim ciljem: jetična obolenja med na- rodom omejiti na najmanjše število. Mno- gi imajo po svojem poklicu dolžnost, da skrbje za higijeno stanovanj, mnogi morajo širiti splošno zdravstveno naobrazbo med narodom, zlasti med mladino; mnogi imajo organizacijske zmožnosti, da vse, ki imajo v kraju po zakonu ali po svojem poklicu dolžnost zatirati razmah jetike združijo v disciplinirano in požrtvovalno bojno četo; mnogi imajo priliko, da utrjujejo fizično odpornost, marsikdo vidi, kako slabo se pri nes se skrbi za desinfekcijo okuženih stanovanj, marsikdo ima upliv, da more zboljšati gnetni položaj jetike podvrženih oseb. Marsikdo ima sredstva, da more ma- terijelno podpreti protituberkulozna strem- ljenja. Vsakdo ima možnost, da pri protituberkuloznem boju sodeluje. Potrebno je samo, da napram problemu nismo brez- bržni.

V dneh 3., 4. in 5. maja, ko solnce in zrak oživljeno sipljeta na zemljo novo zdravje in novo voljo do življenja, se ve-

Lakaj mora biti ravno Elida Milo za britje? (Shaving Stick)

Zato

ker da zelo hitro gosto in vođeno peno, omehča v trenutku tudi najtrše koccine, ne draži niti najobčutljivejše kože ter je nadvse izdatno.

Cenjene naročnike v Domžalah

obveščamo, da bomo z 2. majem 1930 uvedli dostavo »Slovenskega Naroda« na dom, tako da bodo naročniki prejeli list še istega dne takoj po prihodu popoldanskega vlaka.

Valel te ugodnosti vljudno vabimo na naročbo najcenejšega popoldnevnika »Slovenski Narod«. Mesečna naročnina z dostavo na dom znaša Din 12.—.

Nove naročnike sprejema uprava »SLOVENSKEGA NARODA« V LJUB- LJANI, KNAFLOVA ULICA 5 in g. JAKOB ŠLEBIN, DOMŽALE št. 72, kjer se dobi list tudi v prodaji.

UPRAVA »SLOVENSKEGA NARODA«

še po državi protituberkulozni dnevi. Njih namen je vzdržati vsakega posameznika iz brezbržnosti napram jetiki. V teh dneh mora vsak posameznik storiti sklep, da hoče vstopiti v organizirano borbo proti je- tiki. V protituberkuloznih dnevih imajo naša telovadna, sportna, kulturna in dobro- delna društva dolžnost, da svoje članstvo v eni ali drugi obliki opozarjajo na potre- bo protituberkuloznega boja. Časopisje bo s primernimi članki podprlo stremeljenja protituberkulozne borbe; ta dan naj dobre roke sipljejo bolnim in potrebnim tolažbe. Po domovini mora iti klic: Dajmo deci solnce in zraka; kajti deca je najbolj ogro- žena. Raz prižni naj narod sliši poučno besedo o jetiki.

Po odredbi centralnih oblasti imajo pri protituberkuloznih dnevih sodelovati dr- žavni zdravstveni in socialni uradi, zdrav- niški, šole, kratko vsi, kateri morajo po svoji službeni dolžnosti imeti interes na tem, da med narodom vzbudimo koristno zanimanje za zdravljenje in zatiranje je- tike.

Pri resnih zdravstvenih in socialnih problemih se pokaže globina narodove kul- ture. Pripravljamo, da bodo protituber- kulozni dnevi dobro organizirani.

Osrednja protituberkulozna liga.

Gradbeno gibanje v Ljubljani

Na Tržaški cesti so začeli ta teden kopa- ti svet za temeljno zidovje dvonadstropne hiše drja. Edvarda Jemca, zdravniška na Gortanovem trgu hiš. št. 1. Pročelje bo ob Tržaški cesti, severna stran hiše bo naslonje- na na hišo Franca Jemca, južna stran bo pa obrnjena v ulico, ki gre ob objektih tobač- ne tovarne. Zidarska dela je prevzelo stavb- no podjetje Slokan & Svetina.

Na solnčnem Mirju v Murinkovi ulici so zaposleni delavci s kopanjem mehkih ilovna- tih tal, da se napravi prostor za temelj visokopritlični enonadstropni hiši prof. Al. Hro- vata. Dovaža se zidna opeka, gruč, gramoz in pesek. Gradnja hiše je vzela v roke »Probudac, gradbena družba z o. z. V hiši bodo štiri stanovanja in sicer: v tleh, visokem pritličju, prvem nadstropju in pa pod streho. Temeljno zidovje bo jako močno in solidno, tako da bodo tudi spodnji prostori suhi in zdravi.

V Ciglarjevi ulici nasproti tvornice Sa- turnus je zraslo iz gramoznih tal temeljno zidovje za Čokovo hišo. V njej bo visokopri- tično in podstrešno stanovanje. Ta teden je bila v delu betonska plošča, na kar se bo na- daljevalo zidanje z zidno opeko. Hišo zida zidarski mojster Ivan Slokan in ee z delom tako žuri, da bosta stanovanji v dveh, treh mesecih porabni.

Zadaj za žrebčarno v bližini železniške proge je zrasla iz njive visokopritlična hiša Ivana Rajčpa, narednika v pokofju. Pod tem krovom bosta dve stanovanji, namreč v vi- sokem pritličju in pa pod streho. Tu na polju bo pač prijetnejše stanovanje kakor na Zaloški cesti, koder dvigajo drveči avto- busi ob suhem vremenu oblake prahu, ki je v nadlogo ljudem na cesti in v stanovanjih.

Čez dober mesec dni se preseli Rajčp pod svojo streho, zidarska dela izvršuje stavbno podjetje J. Oražem.

Ob Tvorniški ulici je povečini sezidana in pokrita visokopritlična hiša železnškega uradnika Pavšiča. V hiši bosta dve stanova- nji. Stanovanje v visokem pritličju bo čez dober mesec porabno, podstrešno stanovanje se bo pa kasneje izgotovilo. Zidarska dela je prevzel zidarski mojster Gregorec iz Mengša.

V sosedni ulici bliže Ljubljani je te dni pognal iz tal betonski temelj za visokopri- tično enonadstropno hišo ključavničarja Mirka Medena. Na betonsko ploščo, ki je ravno te dni v delu, se postavijo stene iz zidne opeke, Zidarska in vsa druga dela bodo v dveh mesecih gotova in stanovanja porabna. Stavbna dela vodi zidarski mo- jster Gregorec iz Mengša. Ob Tvorniški ulici je še dosti praznega, za zidanje stanovanj- akih hiš ugodnega, suhega sveta. Kakor znamenja kažejo, se bo tod okoli zgradilo še nekaj večjih in manjših hiš s svetlimi, solnčnimi sobami. Taka stanovanja so pač vse kaj drugega kakor v ozkih mestnih uli- kah, kamor ne morejo svetli solnčni žarki, ki so vir zdravja in življenja.

V Koroščevi ulici na Selu bo v nekaj dneh porabna visokopritlična hiša gospe Franciške Telatko. V tej sicer majhni hiši so tri prijazna stanovanja, ker je polra- nost prav praktično izrabljena. Najlepše sobe so v visokem pritličju, a tudi kletno in podstrešno stanovanje je udobno. Trenutno so v hiši zaposleni pečarji. Ko dokončajo še sobni slikarji svoje delo, dobe stranke svetla in suha stanovanja. Zidarska dela je izvršilo stavbno podjetje J. Oražem.

Sredi Kosovega polja si stavi svoj krov Iv. Smuk. V hiši bo stanovanje v visokem pritličju in pa pod streho, Zidarska dela so vsaj v grobem toliko napredovala, da bo zi- dovje prihodnji teden pod streho in se stene omejejo in pobelijo. Stanovanj bosta že to poletje porabni. Zidarska dela ima v rokah zidarski mojster Anton Celarc.

Na Kosovem polju ob Celovški cesti ima visokopritlično, enonadstropno hišo ključav- ničar Smole. Letos je poslopje povečal za dve stanovanji, ki sta v visokem pritličju in prvem nadstropju. Zdad delajo stopnice v novi del hiše in bo tudi to delo kmalu kon- čano. Smoletova hiša je med največjimi do- movi na Kosovem polju, zakaj tamkajšnje hiše so po večini samo visokopritlične. Vsa- ka pa ima tudi lepo obdelan vrt, ki dela na- selje še prijaznejše.

BREZ SKRBI.

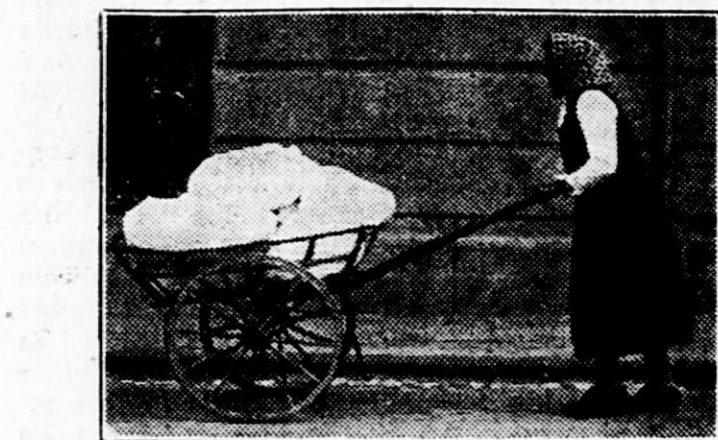
— Križ božji, že zopet ta nesrečni dopust! Vsako leto si moram beliti ž njim glavo.

— Jaz pa z dopustom nikoli nimam skrbi. Šef mi ga da vedno na zadnje, za to, kje ga preživim, pa poskrbi žena.

Glavna stvar.

— Včeraj sem zopet srečal vašo hčerko z njenim ženinom. Kako pa je z njima? Ali se bosta končno vzela?

— Zdad se menda bosta, kajti včeraj sta kupila gramofon

ke. To ime jim menda najbolj pristaja in pravijo jim Mine, čeprav so med njimi tudi Micke, Pavle, Malke, Franke in morda celo Sonje, Fride ali Nadke, saj veste, Bizo- vik je blizu mesta in bezoviške Mine so tu- di rade nobel.

Kaj bi bilo, če bi ne bilo Bezovik? Kdo bi pral Ljubljancem umazano perilo? To- da bog je modro ustvaril ta malo grbasti svet.

Ribnico je določil za suho robo, Bezov- vik pa za perice. Bezovik je namreč vas, kjer vse, kar je ženskega spola, pere perilo. Vse, staro in mlado tu pere že stoletja. In najbrž bi ne mogli govoriti o beli Ljublja- ni, če bi ne bilo bezoviških peric.

Magistrov avtobus te pripelje izpred Mestnega doma do Bezovika v pol uri. Na glavni cesti zastopaj in imaš še 10 minut hoda po poljski stezi, da prideš v vas. Če je ravno sredo, si lahko ogledaš vse perice. To je pralni dan, ko so vse pri perilni- kih ob Potoku. Potok je važen čimtelj v tej storiji, zato pa moramo popikati pred pericami. Bezoviška dekleta in žene pravijo vodi, ki teče viiugastno skozi vso vas, Po- tok. Ta Potok je res potok, toda izredno za- nimirv potok. Takega menda ni nikjer drug- od. Narava ga je speljala po dolinici in polju kakor najboljši inženjer. Tako, da so pradije Bezovičanov, ko so prišli v ta kraje in so ga zagledali, rekli: Ta kralj nam je bog namenil, ob tem- te potoku bomo se- zidali hišice, mi bomo hodili na delo, naše žene in dekleta bodo pa prale perilo Ljub- ljancem ob tem- le potoku, ki je kakor ustvarjen za perilnike! Tako se je zgodilo. Kdaj? Sam bog ve. Neka stara perica je dejala, da je že njena stara mati prala pe- rilo in da so bezoviške Mine prale že ta- krat, ko so Humi (rekla je »Humi«) s svoji- mi konji besneli po Bezoviku.

Vas Bezovik šteje okoli 120 hiš, in to so same lepe, snažne hiše, udobno opre- mlene, nič siromaštva in bede ne opaziš v njih. Vsaka ima lep vrt z drogovci in kozol- cem, kjer suše perilo. Zakaj so hišice tako čedne, ni težko uganiti. Gospodinjice so perice, snaga jim je v krvi, ko operejo mestno gospodo, se spravijo nad svoj dom. Možje, gospodarji in njih sinovi so pa skoro vsi zidarji in tesarji, ki so vsi zaposleni na stavbah v mestu. Gruntarjev je v Bezovi- ku malo, pet ali šest, vsi drugi so zidarji in tesarji. Med tednom najdeš ob Potoku sto peric in če imaš srečo, srečaš enega ali dva možakarja, ki peljeta drva ali seno do- mov. Torej republika peric.

Ustavimo se pri prvi skupini na dole- nem koncu vasi. Mlada, brhka, vsa cveto- ča perica kaže svoje zdrave bele zobe in nam razlaga, kako gre njen posel. V pone- deljek nalože že oprano in zlikano perilo na vozove in ga odpeljejo v Ljubljano. Voznik ustavi pri Mencingerju ali pri Per- danu, kjer imajo perice shranjene vozičke, s katerimi odpelje vsaka svoj del stran- kam in hkrati pobere umazano perilo ter ga z vozičkom zopet odpelje k Mencinger- ju ali Perdanu. Veliki vozovi, ki pridejo v Ljubljano, že zgodaj jutraj, gredo zopet domov in se vrnejo po umazano perilo šele pod večer. V torek že začne »žeht«, kuha- nje perila v kotlih, v sredo pa perejo v Po- toku in belijo na travnikih, v četrtek tudi že in včasih še v petek. Že oprano se med tem suši. Čez soboto in nedeljo je vse po- sušeno, če je lepo vreme, če je pa dež, pa kar mokrega pripeljejo v ponedeljek zopet v Ljubljano. To je dnevni red bezoviških peric, ki je v veljavi že sto in več let.

— Kako se more perilo beliti na trav- niku, če ni solca in dežuje?

Bil je namreč oblačen dan in dež je pr- ali.

— Vi mestni ljudje mislite, da samo vozček in dva ali trije škafi s perilom. Ta- kih perič je ob Potoku skozi celo vas v dolžini več nego 1 kilometra do hriba, kjer začne Graben.

Graben je del potoka v hribu, kjer so studenci. Tu je voda tudi ob največji suši. Poleti vsahne Potok v vasi in perice mo- rajo prati daleč gor v Grabnu.

Vse so v škornjih, kakor Rusinje, spo- drencane, vedno dobro razpoložene in hu- domušne.

— Zakaj imamo škornje, Da nas imajo fantje raiši!

— Gremo naprej, perič ni konca. Sredi vasi jih pere kar deset na enem kraju.

— Kje imate pa dedce?

— Dedci zidajo in cimprajo, takole majhni že nosijo malto; da, da Bezovci so tiči!

— Kje so pa tiste, ki z apnom perejo?

Tistim, ki si bodo ogledali Bezovik in bezoviške Mine, svetujemo, naj ne govore preveč o apnu in kloru. Pri teh besedah se Mine strašno razburijo.

— Apno, ja, apno, tu pogledite, milo pa bukov pepe! in pa delo in trud, to je naše apno. Saj ni vredno razburjati se, mestni ljudje ne vedo, kako se pere. Saj je že preneumno, da nam očitajo vedno tisto ap- no. Me že vemo, kako je z apnom. Pralnice, pa tisti »žajfasti« agenti so sprožili, da pe- rimo z apnom in belimo s klorom. Se ma- tramo in delamo, kaj ne veste, da je v Be- zoviku vrag delo stresel, pa nam še očita- jo, da peremo z apnom. Tega ne vedo, ko- liko potrpljenja je treba, ko pridemo v po- nedeljek v mesto. A perica, reče gospodi- nja in zavija nos, in nima časa za nas, pa še nahruli nas.

— Pa nam pokažite kotle, smo jim pri- govarjali, kajti kadar nanese pogovor na apno, se tudi bezoviške perice težko po- mire.

Vsaka hiša ima kotel za kuhanje perila, navadno je v veži, nekatere imajo posebne zidane pralnice.

— Le pogledite, najprvo razberemo peri- lo, boljše od plavega itd. Eno gre v žehto, ko je namočeno, drugo kuhamo v kotlu. Drva kupujemo, nekatere jih prineso na hribu s hriba.

— Pa kako gre vaš posel?

— Slabo, vedno slabše. Stare so še vse perice postale ob perilnikih, bogata pa še nobena. Precej peric je že nehalo prati. V mestu je vedno več strank, ki same perejo. Včasih smo pa se plenčice prale. O, ti agen- ti z »žajfo«! Ti so vsega krivi, pa pralnice v mestu, kjer pa poznajo klor...

Pik, pok, pik, pok, odmeva v hribu, be- zoviške Mine se smejejo in šalijo ter udar- jajo v taktu po perilnikih, da jih je veselje gledati. Nad njimi v kapelici pa stoji sv. Mišlavč, ki je njih zaščitnik. On prosí v nebesih za vodo in sv. Petra, da pericam preveč ne uide po vodi. To pa vedo Ljub- ljancani, da jim včasih kaj voda odnese, kadar pripeljejo ob ponedeljkih pet robcev namesto šest. Če jim dosti uide po vodi, tudi ne vprašuj preveč, če prideš v Bezov- vik. V šolo pa hodijo bezoviški otroci v Hrušico, kjer jih pa ne uče prati perila, temveč učitelj jim takol v začetku leta po- ve pesmico, ki se jo morajo naučiti: na pa- met in ki začne z verzci:

Pridne perice, da bi se naučile tudi oprati svoje srce.

Na hribčku nad vasio je cerkva, kjer bore šempeterski župnik vsako nedeljo ma- šo in kjer bezoviške Mine pero svoja srca, da naslednje delavnice lažje operejo Ljub- ljano.

Spominjajte se slepih!

— Seveda, draga moja. Vrla žena ni
koli ne pozabi, da se mora ozirati tudi
nekoliko na svojega moža.

Pisma kapitana Scotta

Na ženo in sinčka je mislil, ko je umiral v snežnih pustinja

Človeštvo se sedaj ni pozabilo junaštva kapitana Scotta in njegovih spremljevalcev na ekspediciji na južni tečaj. Vsi so sprejeli smrt kot pogumni možje in pravi angleški gentlemani. Njihove strahovite muke in izkušnje so bile popisane v člankih in knjigah, splošno pozornost so pa vzbudili posebno zapiski kapitana Scotta, ki so še sedaj dragocen dokument. Kdo ne pozna legendarnega junaštva Tita Oatesa, ki je bolan in sestradan spoznal, da je svojim tovarišem samo v nadlego, pa je odšel v strahovitih snežnih metežu iz šotora v smrt, da olajša položaj svojih tovarišev? Ko so bili samo še 11 milj od baze, ki je pomenjala rešitev in življenje, je stopila bela smrt v vsej svoji grozoti pred kapitanom Scotta in njegova tovariša dr. Wilsona in Bowersa. Sprejeli so jo kot junaki in

cije v polarne kraje in s svojimi predavanji in spisi je obrnil nase pozornost mornariških krogov, od katerih je bila odvisna njegova kariera. Scott sam ni rad silil v javnost in pokazal se ji je samo, ko je bilo treba zbrati denar za novo ekspedicijo na južni tečaj. Kot mornariški kapitan je pisal svoji izvoljeni z boje lažje o oblekah. Redki so zaljubljeni, ki pišejo svojim nevestam tako, kakor je pisal Scott.

»Zdaj hočem omeniti nekaj zelo važnega. Rad bi, da začneš razmišljati o svoji baki. Vem, da porečeš, da sem neumen. Navzlic temu bi pa rad, da razmišljaš o tem iz mojega vidika, kajti sicer bi se glede na siromaštvo marsičemu odrekla. Važno je, da na poroki ne boš samo dražestna in lepa, temveč, da se tvoji znanjosti ne bo poznalo siromaštvo. Občudovala si mojo uniformo, zdaj pa pomisli, kakšni občutki me obhajajo, ko oblečem paradno uniformo in vidim, da moram varčevati celo pri najmanjših izdatkih za obleko. Tako ne more več ostati. Saj sama vidiš, dušica, da sem v tem pogledu zelo občutljiv. Prepričan sem, da me ne boš napačno razumela.«

V avgustu 1908 je dobil Scott dopust in oženil se je s Kathleen Brucevo. Poroka je bila v Hampton Courtu. Ko so šli svatje v cerkev, je sijalo solnce. Predno so pa bili poročni obredi končani, so je nebo pooblačilo in v hipu, ko je duhovnik blagoslovil novoporočence, je trikrat močno zagrmelo. Potem se je pa nebo zopet zjasnilo. Ko so odhajali iz cerkve, je stari admiral Beaumont pripomnil, da je bil grom pozdrav iz nebes. Po poroki je Scott sledil svoji veliki častihlepnosti. Hotel je na vsak način zasloveti kot polarni raziskovalec. Sklenil je doseči južni tečaj, kamor se ni bila stopila človeška noga. Najtežje je bilo prepričati ljudi, da je treba zbrati denar za ekspedicijo.

Ko je Scott pisal svoji ženi o pripravah za ekspedicijo, je rabil običajne poslovne izraze, vendar je pa tudi v teh pismih mnogo nežnosti. Slednjič so bile glavne priprave končane in 1. 1910 se je napotil Scott s tovariši na ladji »Terra Nova« v polarne kraje. Prvi cilj je bil doseči južni tečaj. Na tekmeča takrat še nihče ni mislil. Ko je pa priplul »Terra Nova« v Melbourn, je čakala Scotta v pristanišču naslednja brzjavka:

Odhajam na jug — Amundsen

To je bila prva vest, da stopa na plan tekmeč, ki hoče doseči južni tečaj. In res se je Amundsen posrečilo doseči južni tečaj nekaj dni pred Scottom. Po nepopisnem naporu je dosegla Scottova ekspedicija južni tečaj, kjer je pa našla norveško zastavo ter sledove človeških in pasjihi stopinj, ki so pričali, da je bila skrivna južna točka zemlje že dosežena.

Že to je bilo strašno razočaranje. Tem napornejši je bil povratek, več sto milj dolga pot po večnem snegu in ledu. 18. januarja se je napotil Scott nazaj. Ekspedicija je imela pred seboj 800 milj dolgo pot. Kmalu se je izpremenila pot v tragedijo. Oates in Evans sta bila ozebla, Evans se je boril z belo smrtno več dmi, 17. februarja ponoči je pa umrl. Ekspedicija je pa imela pred seboj še 420 milj. Živo srebro v toplomeru je bilo padlo na 40 stopinj pod ničlo in strahoviti snežni meteži so zadrževali ekspedicijo. 6. marca Oates ni mogel več naprej. 17. marca je sklenil olajšati svojim tovarišem pot in izginil je v snežnem metežu. 19. marca so hoteli nadaljevati pot, toda zajela jih je strahovita burja, ki je divjala 11 dni tako, da se niso mogli nikamor ganiti. 20. marca so imeli še toliko kuriva, da so si lahko skuhal dve skodelici čaja. Hrane so imeli še za dva dni. Kljub temu so bili še 29. marca živ, toda bila jim je že zadnja ura. Scott je napisal tisk pred smrtjo zadnji pozdrav svoji domovini.

»Štiri dni že ne moremo zapustiti šotora, strahovita burja divja okrog nas. Izčrpani smo, pisati je težko, toda kar se tiče mene, mi ni žal te poti, ki je pokazala, da ziajo Angleži prestati tudi najstrašnejše muke, pomagati drug drugemu in zreti smrti pogumno v oči. Šli smo v nevarnost in vedeli smo, kaj nas čaka. Narava je bila proti nam in zato nimamo pravega razloga pritoževati se. Storišmo, kar smo pač mogli. A če smo bili pripravljeno žrtvovati svoje življenje na ekspediciji, smo storišmo to v čast in slavo svoje domovine. Obracam se na svoje rojake s prošnjo, naj poskrbe za one, ki so bili odvisni od nas. Če bi ostali živi, bi morali pripovedovati dolgo zgodbo o hrabrosti, žilavosti in vztrajnosti svojih tovarišev in ta zgodba bi pretresla srce vsakega Angleža. Te kratke beležke in pa naša trupla naj pripovedujejo zgodbo namesto mene.«

Manj bojevit, a vendar junaški duh se kaže v zadnjem Scottovem pismu, napisanem v trenutkih, ko je junaški Anglež umiral sredi snežnih pustinj.

»Moji vdovi! V stiski smo in dvomimo, da bi se rešili. Med obedom, ko se nekoliko segrejem, pišem pisma, ki bodo menda zadnja. Prvo pa velja Tebi, s katero se moje misli največ bavijo, pa naj bedim ali spim. Če se mi kaj zgodi, vedi, da si mi bila vse. Rad bi tudi, da ne črpaš iz teh golih dejstev nobene utehe. Zdaj je že odločeno. Ko nam poidejo živila, se ustavimo. Tega bi ne storili samo, če bi bili blizu drugega skladišča. Ne smeš si pa misliti velike tragedije. Mnogo je nam na tem, da bi prišli naprej in več tednov je nam šlo to od rok, toda zdaj smo tako oslabei, da ne moremo več naprej. Zima je strašna.

Prišli smo dokaj daleč od onega dne, ko sem ti zadnjič pisal. Nesrečni Titus Oates je odšel. Drugi vztrajamo in mislimo, da se bomo rešili. Smo še 20 milj od skladišča, toda hrane in kuriva imamo že zelo malo. Rad bi, da prebereš moje pismo trezno. Sinček ti bo v ute-

ho. Veselil sem se, da ti bom pomagal vzgojiti ga, zdaj me pa tolaži zavest, da bo v nevarnosti pri tebi. Prepričan sem, da bo poskrbela za vaju država, za katero smo dali svoje življenje. Če bo dovolj časa, napišem pismo tudi sinčku, da ga bo bral, ko doraste. Prirojena slaba lastnost moje rodbine je malomarnost, katere moraš obvarovati najinega sinčka. Moral sem se vedno siliti k delu, saj sama veš, da sem bil po naravi len. Tudi moj oče je bil len in to mi je delalo mnogo stisnosti. Veš,

da nimam sentimentalnih skrbi zastran tvoje ponovne možitve. Če pride pravi mož, ki ti bo pomagal v življenju, se moraš oprijeti nove sreče. Nisem bil baš najboljši zakonski mož, upam pa, da me ohraniš v dobrem spominu. Konec mojega življenja gotovo ni tak, da bi ti delal sramoto. Rad mislim na to, da bo lahko sinček ponosen na svoje roditelje. Najstrašnejša je zavest, da te ne bom nikoli več videl. Toda z neizogibnim se je treba sprijazniti.«

Čudaštvo genijalnih ljudi

Genijalni ljudje imajo navadno svoje muhe, ki pričajo, da gresta genij in norec roko v roki

Če je bil Herbert Spencer povabljen kam na večerjo, je nosil s seboj vedno posebne poklopce za ušesa. Cim je opazil, da je njegova soseda za mizo preveč zgovorna in da rada veže otrobe, si je pokrili ušesa in se zanimal ves večer samo za jed in pijačo. Zato pravijo, da je bil Spencer čudak. Morada je bil res čudak, toda pozabiti ne smemo, da je bil genij, a geniji radi počno to, kar se zdi povprečnim ljudem čudaško.

Shelley je pobegnil z dekletom, v katero je bil do ušes zaljubljen. Nesreča je pa hotela, da je pozabil doma vse svoje stvari. Pisal je torej ženi in najbrž se mu še sanjalo ni, kako hudo netaktnost je zakrivil, ko jo je prosil, naj pride za njima in mu prinese njegovo flauto.

Charles Lamb, ki je napisal nekaj znamenitih črtic v angleščini, je bil zaposlen kot navaden uradnik v East India Office. Tudi on je imel čudne navade. Nekoč, ko mu je predstojnik očital, da prihaja v urad vedno prepozno, je odgovoril: Da, toda pozabiti ne smete, da vedno zgodaj odhajam.

Ko je pisal Balzac s neverjetno naglico svoje novele, je živel burno življenje. Z enim stanovanjem ni bil zadovoljen, kakor so drugi ljudje. V Parizu je imel najmanj šest stanovanj. V nobenem stanovanju ni imel obstanke teden dni. Navadno se je selil vsak drugi ali tretji dan.

Slavni skladatelj Schumann je bil nekoč povabljen z ženo k znanec na večerjo. Po večerji se je začel dolgočasiti. Namesto da bi potrpežljivo prenašal dolgočasno družbo, kakor store drugi ljudje, je vstal in zaklical: Pojdiva domov. Klara, ti ljudje so neznosni bedaki!

Slavni francoski pisatelj Gautier je rad zahajal k siromašnemu trgovcu, pri katerem je navadno kupoval življenjske potrebščine. Često je sedel na pručico za pultom in pisal nepretrgoma po več ur na papir siromašnega trgovca, ne da bi se zmenil zanj. Trgovec bi se bil rad odkrižal nadležnega gosta, pa je dobro vedel, s kom ima opraviti in zato je raje potrpel.

Richard Wagner je bil genij, toda njegovo čudaštvo je bilo vedno kamen spodbite vsem, ki so se zbirali okrog njega. Wagner je imel rad lepe in dra-

ge obleke, toda vsi opomini krojačev, naj poravnava račune, so bili bob ob steno. Rad je prirejal gostije, pri izdatkih za vino je pa stiskal, kakor največji skopuh. Navadno je pokazal vrata vsem gostom, ki niso prinesli vina s seboj.

Znani italijanski junak d'Annunzio je bil velik ljubljenec odlične družbe, končno se je pa vsega naveličal in umaknil se je v svojo vilo ob jezeru Como, kjer živi čudaško življenje. Vila je krasno opremljena, toda pesnik dela in spi v celici. Od zunanjega sveta je popolnoma ločen.

Slavni matematik lord Kelvin, ki je odkril kompas, je imel čudne lastnosti. Najtežje matematične naloge je reševal igraje. Ko je pa predaval študentom na univerzi v Glasgowu in pisal običajne matematične naloge na tablo, je redko pravilno seštevati. Množenje in deljenje mu nikoli ni šlo gladko. Naproti je bil pa v višji matematiki tako dobro podkovan, da velja po pravici za svetovno znanega matematika.

Tudi Edison je čudak svoje vrste. Smatra se namreč za stroj. Kadar se loti dela, bi človek mislil, da je poglaj stroj. Dela brez počitka noč in dan in samo tu pa tam se v naglici malo okrepča, ne da bi prenehal delati. Šele ko je popolnoma izčrpan, omahne v najbližji naslanjač in zaspi. Čim se prebudi, začne zopet delati.

Slavni Beethoven je bil po svojih navadah podoben Balzacu. Tudi on ni mogel dolgo ostati v enem stanovanju. Z vsako gospodinjjo se je sprl. Med preprirom je razbil navadno vse, kar mu je prišlo pod roke. Kot najemnik je bil neznosen. Bil je zelo oduren, posebno kadar je komponiral.

Abraham Lincoln ni hotel opustiti svojih starih navad, ko je bil izvoljen za prezidenta. Nosil je vedno isti klobuk, v katerega je spravil važne državne akte in jih nosil pod njim na glavi. Nogavice je odločno odklanjal, češ, da si takega luksusa v mladosti ni mogel privoščiti.

Sara Bernhardt ni šla nikamor brez svoje krste. Krsta jo je spremljala na vseh potovanjih in večkrat je celo spala v nji. Pravijo, da gresta genij in norec roko v roki. Najbrž bo to res.

Elegantni svet

si nabavlja potrebna oblačila le pri tordki

Apartne pomladne novosti za obleke, površnike, trenchcoate itd. Dežni plašči, perile in drugi modni predmeti

Drago Schwab, Ljubljana, Doorni trg 3

DVOKOLESA — TEŽA OD 7 KG NAPREJ

najlažjega in najmodernejšega tipa najboljših svetovnih tovarov. Otroški vozički od najpreprostejšega do najfinišnega modela. Izdelujejo se tudi po okusu naročnika. Sivalni stroji, motorji, pneumatika, posamezni deli. Velika izbira, najnižje cene. Prodaja na obroke. Ceniki franco.

TRIBUNA: F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska cesta št. 4.

Krušno moko

in vse mlevske izdelke vedno sveže dobite pri

A. & M. ZORMAN

Stari trg 32, Ljubljana.

0000000000

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znakah. Za odgovor znakom! — Na vprašanja brez znamke ne odgovorjamo. — Najmanjši oglas Din 5.—

V gostini
Činkole, J. Lauter
se od danes naprej toči pravi
kražki teran iz Butovlj po 28 Din
liter. 1478

Razstavljalci jubilejnega
večesejma!
Prevzamem vsa aranžerska dela.
Cenjene ponudbe na upravo pod
»Dobro aranžir« — 1474. 1474

Kuhinjsko garnituro
kompletno, predstikano na močno
rjavno platno (molino), 10 komadov
najmodernejših vzorcev za 150
Din tudi Pami Urek, predstikarja,
Šoštanj. 1481

čevlje
kemično barva s strojem
M. TREBAR, Ljubljana
Sv. Petra cesta 6.

čajno margarino
presno maslo
ki je najcenejše in enako naravnemu
presnemu maslu, ker je izdelano iz
sveže smetane in rumenjaka in stane
samo 26 Din kg.

FRANJO SVOBODA,
Zagreb, Žerjavičeva ulica br. 2.

Žimnice po 35 Din
predelujem. Vsa druga tapetniška
dela po najnižji ceni. — Slavik
Franc, tapetništvo, Emonska c. 10
— Zabajak 14. 1483

Enonadstropno hišo
novozidano, z novim gospodarskim
poslopjem in kozolcem, njihami,
travniki in gozdom prodam. —
Električna napeljava, lep sadovnjak,
3 minute od postaje Polzele. —
Pojasnita daje: J. Rojnik, trgovec,
Polzele. 1482

Slastičaril. pekli, hoteli in restavracije,
uporabljajte samo

Rdeče vino

letnik 1929 za Din 4.— belo vino
letn. 1928 od Din 5.25 naprej po-
šilja Alojz Kraiz, vinogradnik,
Ljutomer. 1158

Zabojev

lesnih in pločevinastih potrebujem
večje število. Obrtniki, mizarji,
kleparji, izvolite javiti imena na
upravo »Slov. Naroda« pod »Za-
boji«/1426. 1426

Klaviroje

pianine, harmonije prodaja, izpo-
slojuje, popravlja in čisto uglašuje
najceneje tudi na obroke tovarna
klavirjev WARBIK, Ljubljana,
Gregorčičeva 5 — Rimska c. 2.

REVMATIZEM

Ishlas, zabrekli žile, bolečine v
kosteh, zobobol, glavobol itd.
zdravi najzanesljiveje »Anti-
rheum«, ki si je v kratkem času
stekel nebroj priznanja. Cena orig.
steklenici 35, poskusni pa 18 Din.

Prvovrstno restavracijo in kavarno

oddam zaradi smrti. Nov inventar
prodam za 18.000 Din. — Mesečna
najemina 2000 Din. Dnevni in-
kaso do 9000 Din. — Split, Duk-
ljanska cesta 3. 1480

Brovning pištole

floberte, lovske puške, pištole za strašenje psov, lovske in ribiške potrebščine ima vedno v zalogi

F. K. KAISER, puškar, Ljubljana, Kongresni trg št. 9.

Šivalne stroje dobite najceneje, ako
jih kupite direktno iz glavnega skladišča
v veliki izbiri. — Ceniki franco. — Pro-
daja na obroke.

**F. Batjel, Ljubljana,
Karlovska cesta 4**

POMLADNE NOVOSTI

ZA OBLEKE, PLAŠČE,
POVRŠNIKE ITD. ITD.

PRI
NOVAK-U
LJUBLJANA
KONGRESNI TRG 15

V VELIKI
IZBIRI IN
NAJCENEJE!

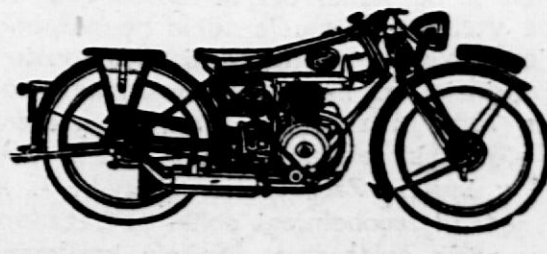
Nad 30 let iskustva v gradnji motociklov,
Preko 100 svetovnih rekordov v letu 1929

Nekateri uspehi pri svetovnih konkurencah v vseh delih sveta
dokazujejo, da so A.J.S. motorne kolose konstrukcijsko na višku in prvem mestu.

Glavni zastopstvo: O. TUŽEK, Ljubljana, Tavčarjeva ulica 11.

MODELI 1930 dospeli!
Plačline olajšave!
Vsi rezervni deli na zalogi.
Zahtevajte cenike!

Brezkonkurenčne cene!

J. MAČEK

Ljubljana, Aleksandrova cesta št. 12
v oblekah in površnikih najcenejši!

Vezenje nevestinih oprem, zaves, pregrinjaj

najcenejše in najfinejše

MATEK & MIKEŠ, Ljubljana
(poleg hotela štrukelj)

Entljanje, ažuriranje, predtiskanje takoj!

Zastoj

posiljemo vsakemu na zahtevo bogato ilustrovani cenovnik električnih lestenecv in drugih razsvetil.

Tvorniško skladišče lestenecv, Zagreb, Gundulićeva ul. 7

„Radiorad“

Makulturni papir

kg à Din 4.—

prodaja uprava „Slovenskega Naroda“

Izdelujejo se najnovejši angleški modeli

OTROŠKIH VOZICKOV

od priprostega do najfinejšega tipa. Ceniki franco. Prodaja na obroke.

Tribuna F. B. L.

tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska cesta 4.

„Tweed“

NAJNOVEJŠE ZA POMLAD!

A. & E. SKABERNE LJUBLJANA

Prometni zavod za premog d.d. Ljubljana
prodaja po najugodnejših cenah samo na debelo.

Premog

domači in inozemski za domačo kurjavo in industrijske svrhe

Kovaški premog vrh

Koks livarniški, plavčarski in plinski

Brikete

Prometni zavod za premog d.d. v Ljubljani
Miklošičeva cesta št. 15/1

Ali se želite iznebiti protina

REUMATIZMA

bolečin v kosteh

in lila

brez nevarnosti?

Reuma je strašna in zelo razširjena bolezen, ki se ne izogne niti bogatašu niti siromaku in išče žrtev, kakor v palačah, tako tudi v kočah. Prerazlične so oblike v katerih bolezen nastopa, največ bolezen je pa takih, ki se nazivajo z najrazličnejšimi imeni medtem pa niso nič drugega kot

reumatizem

Enkrat bolijo kosti in členki, drugič členki otečejo, pohabljeni roke in noge, trganje, zbadanje v raznih delih telesa, celo oslabljenje vida,

vse to so posledice reume in bolečin v kosteh. Kakor so različne oblike s katerimi se bolezen pojavlja, ravno tako številna so sredstva in nemoč zdravila, medicina, mikstura, mazila itd., ki se trpečemu šloveštvo ponujajo. Več na teh sredstev ne more popolnoma ozdraviti, kvečjem bolečine samo ublažiti. To, kar vam pa mi priporočamo je popolnoma neškodljiva zdravilna pijača, katere je že

mnogim bolnikom pomagala!

Naša kura je izborna in deluje hitro pri zastarelih, kroničnih slučajih. Da pridobijemo čim več pristašev smo sklenili vsakomur, ki nam piše

poslati popolnoma brezplačno

našo interesantno in poučno raspravo.

Kogar torej mučijo bolečine in kdor se želi teh bolečin hitro, temeljito in brez nevarnosti iznebiti, naj še danes piše na:

AUGUST MÄRKE
Berlin—Wilmerstr. 5., f.
Bruchsalstrasse Nr. 5., Ab.

štev. 13978/30. Ref. VIII.

Razglas

Cepljenje zoper koze

je po čl. 3. pravilnika z dne 14. marca 1925, Ur. l. št. 93/21 iz l. 1926. v prvem letu starosti za vsakogar obvezno.

Da bodo vsi starši mogli tej zakoniti dolžnosti glede svojih otrok brez vsakih stroškov zadostiti, se bo vršilo javno brezplačno cepljenje zoper koze, in sicer:

1. za Barje v četrtek, dne 8. maja 1930 v ondotni šoli,
2. za Spodnjo šiško v ponedeljek, dne 5. maja 1930 v ondotni šoli,
3. za Krakovo in Trnovo v torek, dne 6. maja 1930 v mestnem otroškem vrtcu v Cerkveni ulici št. 21,
4. za Vodmat v soboto, dne 3. maja 1930 v mestnem zavetišču za onemogle v Japljevi ulici št. 2,
5. za vse ostalo mesto v petek, 2. maja in v sredo, dne 7. maja 1930 v Mestnem domu

vsakokrat ob štirih popoldne.

K cepljenju naj se prinese vsi otroci, ki sploh še niso bili cepljeni, in pa oni, pri katerih cepljenje doslej ni imelo uspeha. K cepljenju je prinesiti otroka čistega in v čisti obleki. Vsak otrok, rojen v prejšnjem letu, mora biti cepljen v tekočem letu. Vsak otrok, star najmanj tri mesece, se lahko cepi v tekočem letu. Opozarja se, da je k cepljenju prinesiti iz mesta tudi vse necepljene otroke, čeprav niso izrecno s posebnim vabilom k cepljenju povabljeni (n. pr. doseljeni, neprijavljeni itd.).

Starši, ki so prejeli poziv za otrokovo cepljenje, ga morajo k cepljenju prinesiti s seboj in se morajo točno držati v pozivu določenega kraja in dneva.

Teden dni po cepitvi se bo vršil pregled cepljenecv na istem kraju in ob istem času. Pri pregledu, katerega se morajo udeležiti vsi cepljenci, se bodo izročila tudi izpričevala o cepljenju.

Cepljenje izven omenjenih dni in ur je vsak dan med uradnimi urami na mestnem fizikatu mogoče, ni pa brezplačno.

Starši, ki bodo dali svoje otroke cepiti po zasebnem zdravniku, MORAJO predložiti mestnemu fizikatu dokazilo o cepitvi tekom prvega leta otrokove starosti.

Otroci, ki bi se iz kakage tehtnega razloga (n. pr. zaradi bolezni) ne mogli cepiti, se morajo opravičiti ob priliki javnega cepljenja v gori navedenem času in kraju ali pa med uradnimi urami v mestnem fizikatu v Mestnem domu, in sicer najkasneje do dneva, ko izpolni prvo leto starosti.

Kdor se bo pregrešil zoper določila navedenega zakona, bo kaznovan po čl. 3. z globo do Din 250.— ali z zaporom do 6 tednov.

MESTNI MAGISTRAT LJUBLJANSKI.
dne 15. aprila 1930.

Pristopajte k „Vodnikovim družbi“

Sivalni stroji

„Gritzner“, „Adler“ in kolesa, najboljši material, precizna konstrukcija, krasna oprema ter najnižja cena kakor tudi pisalni stroji „Urania“ so samo

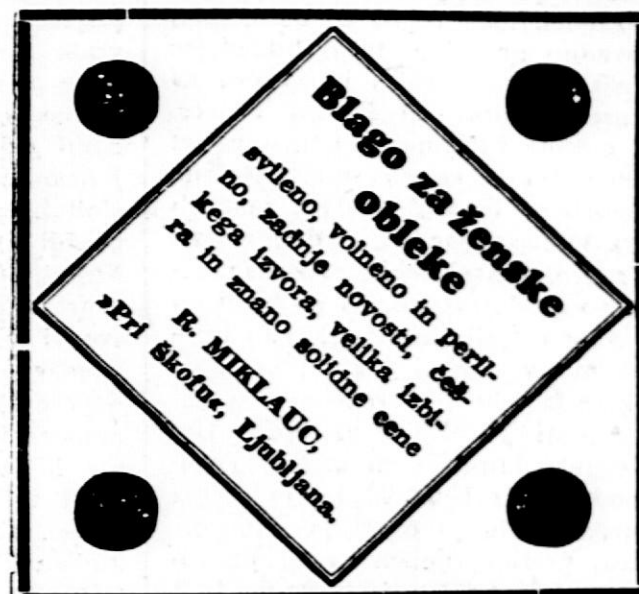

pri **Jos. Petelinc, Ljubljana**

Telefon 2913

ob vodi, v bližini Prešernovega spomenika.

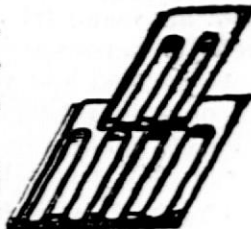
Večletna garancija! Pouk v vezenju brezplačen

Opeko in strešnike

vseh vrst za zidavo hiš, iz znanih Karlovskih opekarn „ILOVAC“, dobavlja franco vsaka postaja po konkurenčnih cenah, samo

»EKONOM«, generalno zastopstvo za Dravsko banovino, Ljubljana, Kolodvorska ulica št. 7.

Hišni posestniki

kojim zidna vlaga uničuje vrednost njihovih hiš,

stavbeniki

in vsi, ki hočejo vlažno zidovje osušiti, oziroma zavarovati pred vlago in vodo, naj uporabljajo naš absolutno zanesljivi izolacijski preparat

Prospekte z navodili uporabe pošilja brezplačno

LJUBLJANSKA KOMERCIJALNA DRUŽBA
Ljubljana, Bleiweisova cesta št. 18.

Neprijeten duh ust

je zoprna. Zobje slabe barve kvarijo najlepši obraz. Obe hibi odstranite pri enkratni uporabi krasno osvečujoče Chlorodont-paste. Zobje dobijo krasen sijaj slonovine, posebno pri uporabi zobčaste ščetke, ker ista čisti zobe tudi na njih stranicah. Gnili ostanki jedi med zobmi, ki povzročajo neprijeten duh ust, se s tem temeljito odstranijo. Poskusite najprej z malo tubo, Chlorodont ščetka za otroke, za dame (mekhe ščetke), za gospode (trde ščetke). Pristno samo v originalnem modrozelenem omotu z napisom Chlorodont. Dobiva se povsod. — Leo-Werke A. G., proizvodnja in zastopstvo na Jugoslaviju: Tvornice Zlatorog, Maribor. 7

Čudežni balzam

Na obeh rokah sem imel brezštevila bradavic. Hvala Vam in Vaši velikovredni iznajdbi; danes se skoro ne pozna, da bi bil imel to gnusobo na rokah. Kako naj se Vam zahvalim, da ste me rešili te nadloge itd. piše g. Janez Ostir, Bušča vas 41 p. Cerkije ob Krki.

Rešite se tudi Vi kurjih oces, bradavic, trde kože itd. z Radio Balzomom. Lonček 10 Din (predplačilo ali 18 Din na povzetje) pošlje: R. Cotič, Ljubljana VII, Kamniška 10 a.

Najboljši češki blagovi

Zajamčeno čistovolneno

moške in damske blagove

zadnjih novosti za

pomladno in letno sezijo

razpošilja starorenomirana ZALOGA TVORNIC SUKNA

Siegel - Imhof — Brno

Palackého tř. 12, Českoslovaška.

Največja izbira. - Najnižje tvorniške cene. - Najsolidnejša izvršitev vseh naročil. - Na zahtevo vzorci zastoj in poštne prosto.